

*Шустак Юлія Іванівна,
Національний університет “Острозька академія”*

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА АНГЛІЦИЗМИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Особливо гостро у сучасній науці стоїть питання глобалізації та, зокрема, експансії так званої глобальної мови, роль якої на сьогодні виконує англійська. Наслідком частого використання цієї мови у процесі міжкультурної комунікації є активне запозичення англійських лексичних одиниць до складу різних мов, в тому числі і української. Останнім часом досить часто фіксуються запозичення англіцизмів та їх широке застосування у повсякденному житті, насамперед представниками ЗМІ та молоддю. Саме тому аналіз ситуації, що склалася є досить актуальним питанням сучасної лінгвістики, що підтверджують дослідження В. Радчука, О. Чередниченка, І. Дзюби, К. Пауера, Ф. Бацевича.

Поряд із запозиченням неологізмів, які з огляду на місце їх виникнення не мають відповідників у різних мовах, увагу сучасного українця привертають слова, які мають безліч синонімів, але, через престиж англійської мови, чи через недбале ставлення до рідної, не вживаються ні ЗМІ, ні пересічними громадянами. Як справедливо зазначає В. Радчук, “внаслідок цього відбувається не поповнення мови, а заміна, не розвиток, а поступове витіснення [1: 5].

Більшість науковців, як наприклад О. Чередниченко, вважає, що такі процеси здебільшого пояснюються тим, що у частини вітчизняних журналістів, які безмежно люблять вживати англо-американізми за потребою і без неї, сформувався професійний жаргон [2: 4].

Детальніше досліджуючи сучасну ситуацію в пресі, можна спробувати порівняти лексичний склад у всеукраїнських, регіональних та місцевих періодичних виданнях. Для такого порівняння було опрацьовано опубліковані матеріали (обсягом по 50 сторінок) з трьох видань: “Україна молода” (Київ), “Експрес” (Рівне), “Острозька Академія” (Острог). Проаналізувавши публікації цих газет, можна дійти висновків, що кількість англіцизмів, поміщених на п’ятдесяті сторінках “України Молодої”, становить 76 лексичних одиниць, “Експресу” – 36, “Острозької академії” – 29. Таким чином, чим ширшу територію

та аудиторію охоплює періодичне видання, тим частіше на його сторінках зустрічаються запозичені слова.

Щоб з'ясувати, як така ситуація впливає на словниковий запас пересічного українця, доречно дослідити співвідношення використання англіцизмів та українських слів сучасною молоддю. Для цього було проведено соціолінгвістичне дослідження серед студентів. Зокрема, акцент здійснювався на порівнянні лексики представників спеціальності англійська мова та література, які постійно працюють з глобальною мовою, та студентів інших спеціальностей.

За можливості обирати українське або англійське слово у запропонованому тексті 49% опитуваних використали англіцизми. Важливо, що гіпотеза про частіше використання запозичень людьми, спеціалізація яких пов'язана з англійською мовою, не достатньо підтверджується. Про це свідчить той факт, що результати обох груп опитуваних відрізняються лише на 5%, з перевагою представників спеціальності англійська мова та література.

Отже, виходячи із низки факторів, зокрема – із виконаного аналізу періодичних видань, а також із опитування, проведеного серед студентів, можна дійти висновку, що глобальна мова чинить значний вплив на українську. Проте використання власних та іншомовних ресурсів для забезпечення потреби комунікації у глобалізованому світі є об'єктивною необхідністю, яка потребує наукового підходу.

Література:

1. Радчук В. Глобалізація і переклад [Електронний ресурс] / В. Радчук. – Режим доступу до статті: ruthenia.info/txt/radchukv/03.html
2. Чередниченко О. І. Мова і культура у контексті глобалізації [Електронний ресурс] / О. І. Чередниченко. – Режим доступу до статті: www.ualogos.kiev.ua/category.html?number=60&category=10